

Aktualitātes Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanā

Latvijā:

Š. g. 15. septembrī un 28. septembrī Labklājības ministrija sadarbībā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu organizēja seminārus "Vienlīdzīga darba samaksa: lielākie izaicinājumi un efektīvākie risinājumi". Šajos semināros savā pieredzē par darba samaksas pārskatāmības jautājumiem dalījās eksperti no Igaunijas, Latvijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Kanādas un Luksemburgas, kā arī bija iespējams dzirdēt Latvijas uzņēmumu pieredzi un labās prakses piemērus. Semināra ieraksti ir pieejami Labklājības ministrijas YouTube kontā.

11. septembrī Latvijā jau 12. gadu tika atzīmēta Tēva diena. Tēva dienas ietvaros notika dažādas aktivitātes. Tā, piemēram, arī šogad Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija rīkoja kampaņu no 5. līdz 11. septembrim, aicinot tēvus konsultēties ar Uzticības tālruna speciālistiem un saņemt atbalstu. Vecāku organizācija "Mammamuntetiem.lv" rīkoja svētku gājieni un Tēvu dienas festivālu Vērmanes dārzā. Papildus "Mammamuntetiem.lv" rīkoja ikgadējo Tēvu sapulci, kurā Latvijā zināmi tēvi un eksperti dalījās savā pieredzē. Sarunā tika pārrunāti arī aptaujas "Tētis mājās", ko veica "Mammamuntetiem.lv" sadarbībā ar mājokļu vadošo attīstītāju "Bonava Latvija", rezultāti.

Labklājības ministrija sadarbībā ar biedrību "Centrs MARTA" 2022. gada oktobrī organizē četras radošās sarunu darbnīcas jauniešiem par cieņpilnu attiecību veidošanu. Darbnīcu laikā ar neformālās izglītības metožu palīdzību tiks veicināta izpratne par dzimumu līdztiesības jautājumiem un pilnveidotas jauniešu prasmes par cieņpilnu un līdztiesībā balstītu attiecību veidošanu un vardarbības mazināšanu sabiedrībā. Radošās sarunas ar jauniešiem norisināsies: 14. oktobrī Jelgavā, 19. oktobrī Rēzeknē, 24. oktobrī Kuldīgā un 27. oktobrī Siguldā.

Saeima 15. septembrī galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu". Grozījumi paredz bērna kopšanas atvaļinājuma dalīšanu starp vecākiem. Katram no bērna vecākiem līdz dienai, kad bērns sasniedz astoņu gadu vecumu, būs tiesības uz vismaz 2 mēnešu ilgu vecāku pabalsta periodu, kuru nevar izmantot otrs vecāks.

22. un 23. septembrī Rīgā norisinājās starptautiska konference sieviešu ekonomiskās neatkarības stiprināšanai "Novatore Impact Summit", lai apzinātu veidus, kā atbalstīt sievietes uzņēmējas un kā palīdzēt Ukrainas uzņēmējām. Konferences dalībniecies 22. septembrī attālināti uzrunāja arī Ukrainas pirmā lēdija Olena Zelenska.

Sabiedrības integrācijas fonds aicināja darba devējus, personāldaļu speciālistus un citus interesentus uz informatīvās kampaņas "Tas nav par dzimumu!" ekspertu diskusiju "Par sievieti un vīrieti biznesā un ģimenē", kas norisinājās 27. septembrī. Pasākumā tika diskutēts par sievietes un vīrieša lomu darbā un ģimenē.

29. septembrī norisinājās kustības "Dažādībā ir spēks" apbalvošanas ceremonija, kurā tika noskaidroti veiksmīgākie dažādības vadības uzņēmumā ieviesēji. Pasākumā pieredzes stāstos un diskusijās dalījās nozares līderi par to, kā veiksmīgāk ieviest iekļaujošas prakses uzņēmumos.

Biedrība "Centrs MARTA" sadarbībā ar Rīgas Sociālo dienestu no 2022. gada 4. oktobra līdz 20. decembrim nodrošinās klātienē atbalsta jeb pašpalīdzības grupas pakalpojumu vardarbībā cietušām sievietēm, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Rīgas pašvaldībā. Atbalsta grupas nodarbības plānotas reizi nedēļā otrdienu vakaros no plkst. 17.30 līdz 19.30.

15. septembrī norisinājās forums "Sievietes karjeras iespējas pasažieru pārvadājumos: no darbinieces līdz vadītājai". Foruma dalībnieki pēc diskusijas vienojās veicināt izmaiņas normatīvajos aktos, mazinot šķēršļus darbaspēka pieplūdamam nozarē, izvērtēt atalgojuma līmeni nozarē, kā arī popularizēt uzņēmumu labo praksi darba apstākļu uzlabošanā un darbinieku motivēšanā.

Publicēti kompānijas "Kantar" sadarbībā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu veiktā pētījuma rezultāti, kas liecina, ka 17% Latvijā strādājošo pēdējā gada laikā ir piedzīvojuši nevienlīdzīgu izturēšanos, kādu tiesību atņemšanu vai ierobežošanu, vai apspiešanu savā darba vidē. Salīdzinoši biežāk gados jaunākie iedzīvotāji (18-29 gadi) un iedzīvotāji ar vidēji zemiem (501-700 eiro) personīgajiem ienākumiem norāda, ka pēdējā gada laikā ir pieredzējuši diskrimināciju darba vidē.

21. septembrī tika prezentēts pētījums, kuru ir veikusi biedrība "Papardes zieds", par jauniešu izpratni par ģimenes jēdzienu. Pētījuma ietvaros 30 padziļinātās intervijās piedalījās personas vecumā no 18 līdz 25 gadiem. Tika noskaidrots, ka skolas jauniešus pienācīgi nesagatavo dzīvei un ir svarīgi mācīt ne tikai par seksuālo un reproduktīvo veselību, bet arī par attiecību veidošanas un pilnveides principiem, dzimumu psiholoģiskajām atšķirībām un finanšu prātību, lai efektīvāk sagatavotu jauniešus dzīvei nākotnē.

Aicinām noklausīties Latvijas Radio 1 radījuma "Ģimenes studija" ierakstu, gaidot Tēva dienu, kurā sarunājās tēvi, daloties savā pieredzē par tēvu iesaisti bērnu izglītībā, kā arī par darba un privātās dzīves salāgošanu.

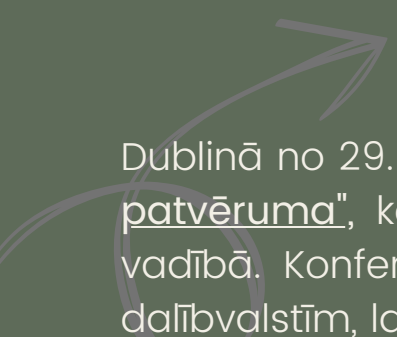
Eiropā:

Eiropas Komisija 7. septembrī nāca klajā ar Eiropas Aprūpes stratēģiju, kuras mērķis ir visā Eiropas Savienībā nodrošināt kvalitatīvus, lētus un pieejamus aprūpes pakalpojumus un uzlabot gan aprūpējamo, gan profesionālo un neformālo aprūpētāju situāciju. Aprūpes pakalpojumu pieejamība ir nozīmīga, lai veicinātu darba un privātās dzīves līdzsvaru.

28. septembrī Eiropas Komisija aicināja dalībvalstis modernizēt minimālā ienākuma shēmas, iesniedzot priekšlikumu Padomes ieteikumam par adekvātiem minimālajiem ienākumiem un aktīvu iekļaušanu. Priekšlikuma ietvaros tiek rekomendēts uzlabot minimālā ienākuma aptvērumu un piešķiršanu, nosakot pārredzamus un nediskriminējošus atbilstības kritērijus, lai veicinātu dzimumu līdztiesību un ekonomisko neatkarību, jo īpaši sieviešu un jauniešu vidū.

Uzstājoties Global Citizen festivālā Ņujorkā, Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena atkārtoti uzsvēra, ka ES ir apņēmusies veicināt ilgtspējīgas investīcijas saskaņā ar ES Global Gateway stratēģiju, piešķirot finansējumu sieviešu un jauniešu tiesību jomā. Komisijas priekšsēdētāja paziņoja par jaunu 45 miljonu eiro ieguldījumu 6 gadu laikā, lai visā pasaulē atbalstītu seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības, kā arī sieviešu tiesības.

Vācijā sievietes uzsākušas labdarības akciju, lai vāktu ziedojumus Ukrainas atbalstam. Lai sasniegtu savu mērķi sievietes Berlīnē nolēmušas ziedot savas kāzu kleitas, lai tās varētu nopirkt. Visi gūtie ienākumi tiks ziedoti nevalstiskajām organizācijām, kas sniedz atbalstu Ukrainas sievietēm.

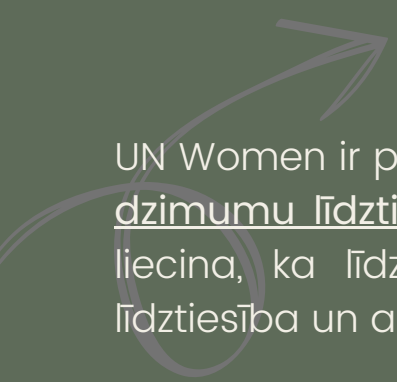
Dublinā no 29. līdz 30. septembrim norisinājās konference "Nav droša patvēruma", ko organizēja Eiropas Padomes Ministru komiteja Īrijas vadībā. Konferences mērķis ir nodrošināt forumu Eiropas Padomes dalībvalstīm, lai kopīgi risinātu jautājumus par to, kā novērst un izbeigt vardarbību pret sievietēm.

Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar jaunu iniciatīvu – ES balvu dzimumu līdztiesības čempioniem. Balvas mērķis ir palielināt sabiedrības izpratni par to, cik svarīgi ir risināt dzimumu līdztiesības jautājumu akadēmiskajās un pētniecības organizācijās, izmantojot institucionālas pārmaiņas, un stimulēt augstu apņemšanos īstenot iekļaujošus dzimumu līdztiesības plānus. Pieteikumu iesniegšanas termiņš ir 2022. gada 13. oktobris.

Pasaulē:

13. septembrī Ņujorkā sākās ANO Ģenerālās asamblejas 77. sesija. Šī gada sesijas tēma bija transformējoši risinājumi savstarpēji saistītiem izaicinājumiem, fokusējoties uz Covid-19 pandēmijas sekām, klimata pārmaiņām un konfliktiem pasaulē. Šajā kontekstā norisinājās arī vairāki pasākumi veltīti dzimumu līdztiesības tēmai. Tā, piemēram, ES Padomes priekšsēdētājs Šarls Mišels 21. septembrī kopīgi rīkoja pasākuma "Sievietes konfliktā" trešo kārtu, savukārt ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas organizācija (UN Women) Ģenerālās asamblejas ietvaros ir izveidojusi jaunu platformu sievietēm līderēm.

UN Women ir nākusi klajā ar pētījumu "Ukrainas krīzes globālā ietekme dzimumu līdztiesības kontekstā enerģijas piekļuvei un pārtikas nodrošinātībai". Šajā pētījumā tiek aplūkoti galvenie izaicinājumi krīzes kontekstā un rekomendācijas pievērst uzmanību Ukrainas kara atstātajām sekām uz sievietēm un meitenēm.

UN Women ir publicējusi ziņojumu par Ilgtspējīgas attīstības mērķiem dzimumu līdztiesības kontekstā 2022. gadā. Jaunākie ziņojuma dati liecina, ka līdz 2030. gadam pasaulē netiks sasniegta dzimumu līdztiesība un ar to saistītie mērķi.

18. septembrī tika atzīmēta Starptautiskā vienlīdzīgas darba samaksas diena. Pasaulē sievietes vidēji saņem par aptuveni 20% mazāku darba samaksu nekā vīrieši. Lai gan atsevišķi aspekti kā, piemēram, izglītība, darba laiks, segregācija darba tirgū, prasmes vai pieredze, daļēji izskaidro darba samaksas atšķirību starp dzimumiem, liela daļa šīs atšķirības ir skaidrojamas ar diskrimināciju, kas balstīta personas dzimumā.

Starptautiskā Enerģētikas aģentūra ir publicējusi Dzimumu un enerģijas datu apkopojumu, kas piedāvā apskatīt detalizētus datus par dzimumu atšķirībām enerģētikas nozarē, ņemot vērā tādus aspektus kā nodarbinātība, algas, vadošās pozīcijas, uzņēmējdarbība un inovācijas.

Itāļu astronaute Samanta Kristoferi 28. septembrī īpašā ceremonijā tiešraidē no Starptautiskās kosmosa stacijas, kļuva par pirmo sievieti, kas pārņēmusi Starptautiskās kosmosa stacijas vadību.

Septembrī Irānā norisinājās plaši protesti pret sieviešu tiesību ierobežošanu un varasiestāžu visatļautību. Irānas iedzīvotāji izgāja ielās pēc tam, kad nomira jauna sieviete, kuru policija bija arestējusi par nepareizu galvassegas valkāšanu.